

СТАНОВИЩЕ

от проф. Христо Маринов Цацинов

катедра „Графика“ към Факултет по изобразително изкуство

при ВТУ“Св. Св. Кирил и Методий“

Професионално направление 8.2 Изобразително изкуство и изкуствознание

Научно направление – Графика

Относно:

дисертационен труд за присъждане на образователно - научна степен „доктор“

на Петя Иванова Илиева

На тема: „Българското изкуство и фолклор, като международни мостове и културна дипломация“

Нов български университет

Проблемът който изследва докторантът Петя Илиева е за връзката на живописиста с текстила и етнографията на българския фолклор. **Целите и задачите тя обосновава с необходимостта да докаже тази връзка с изобразителните изкуства.**

Изложението се формира от увод, четири глави, изводи, заключение, приносни моменти, библиография и цветни приложения. Отделено е място на доказателствен материал за изложби и изяви на автора, посочени са отзиви в медиите, три публикации в български списания.

Методологията на Петя Илиева съответства на поставените задачи за изследване в дисертационния труд: да направи популярни българското изкуство и фолклор, чрез културната т. нар. „мека дипломация“ и практико – приложния метод за наблюдение на големи групи от хора. **Отчитайки интереса и отзивите от посетители на изявите в Европа, Азия и Америка, Петя Илиева ги определя като форми за международно общуване. Това е част от научно – приложния принос на дисертацията.**

Изследвайки обстойно традициите за тъкане на Чипровските и Котленските килими, Петя Илиева прави преглед на фолклорните мотиви в текстила. Тя използва мотиви от шевици и ритуални престилки и иновативно ги претворява в живописни пана и постери. С тяхното показване се постига образователно – осведомителен ефект у зрителите.

Наличието на няколко фолклорни области в България дава възможност за избор на различни фолклорни елементи и тяхното използване в живописни композиции. Докторантът изследва влиянието им върху цветовете и графични линии, в баланса на петна и празни полета. Отделено е място за цитати от други автори и публикации в научния печат. След всяка глава от дисертацията има направени изводи за резултата от проведените изследвания.

Петя Илиева констатира сходства в композиционно и цветово отношение с етнически групи от Източна и Централна Азия, Европа, Северна и Южна Америка. Има поразителни сходства в орнаментика, стилистика и живописни комбинации, най-вече в текстила.

Усецането за цвят е различно за всеки човек. Цветовия тон е качествена характеристика, която е избирателна за плътните и прозрачните физически тела. Колкото един цвят е по-наситен, толкова е по-висока неговата чистота. Максимално чисти са спектралните цветове **red, green, blue**. При дневна светлина човешкото око различава 150 цветови тона и 16 степени на наситеност. Нормално е използването на сходни цветови комбинации у различни етнически групи, но визуалното и естетическо въздействие е различно. Освен това е различно и символното значение на цвета. **Това изследване на докторанта също може да се причисли към научно – приложните приноси на дисертацията.**

Бих препоръчал едно по-обстойно обяснение от автора за това как използва орнаменти и цветовете от фолклорните мотиви. Как определя смислово тяхната употреба.

Приносни моменти на дисертацията:

1. Проведено е практическо – приложно изследване за приложението на символи и аналогии от фолклора в живописата.
2. Разработена е авторска стилистика с използване на орнаментика и цветови съотношения.
3. Използвана е нетрадиционна форма за експониране на живописни пана и постери върху огради, надлези и архитектурни конструкции.
4. Практическата част демонстрира влиянието и въздействието на българския фолклор върху големи групи от хора.
5. Подчертано е значението на културната „мека“ дипломация, като форма за международно общуване.

Заключение:

Цялото изследване има смисъл и резултат в практико - приложната си част: да направи популярни българското изкуство и фолклор; да бъде форма за международно общуване. Би могло живописните пана и постери да се възпроизвеждат на електронни носители и чрез Министерство на образованието да се разпространят сред подрастващото поколение.

Моята оценка е положителна.

09.01.2019г.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Христо Цанов', written in a cursive style.

проф. Христо Цанов